

5.
Eesti:ma rahwa

K a l e n d e r,

ehk

L ä h t = N a m a t

1838

Aasta peäle, pärrast meie

Issanda Jeesuse Kristuse

sündimist.

Sel Aastal on 365 Päwa.

Tallinnas,
trükkitud Lindworsi kirjadega.

Märkide selletaminne.

- Noor = ku.
- ☾ Esimenne werend.
- ☾ Täis = ku.
- ☾ Wiimne werend.

p. pärrast.
p. l. pärrast lounat.
e. l. enne lounat.
P. Pühha.

Der Druck des in den Ostsee-Provinzen zu gebrauchenden Kalenders ist gestattet.

Dorpat, den 27. September 1837.

(L. S.)

M. v. Engelhardt,
Senes.

Sündind asja aiaarm.

Pomisest tännini	5787 aast.
Kristusse sündimisest tännini	1838 —
Et Peterpurri liina ehhitama hakkati	135 —
Et meie Ma Wenne-rigi wals litlusse alla sai	128 —
Et suurkoli Tartus asutatati	36 —
Et usi rougid hakkati pannema	35 —
Et Prantsus Wenne-maale tulli ja Moskwa arrapõletas	26 —
Et Tallinna-maal priust kulusrati	21 —
Et Riia-maal priust kulusrati	18 —
Et Keiser Nikolai wallitsemas on	13 —

Joulo ja Wastla päwa wahhel on 7 Nädalat ja 2 Päwa.

1 Laupäaw. | Neäri Päaw. | Aita Jum.

Jesüs Egiptuſſe maalt. Matt. 2, 13.

2 Pühhap.	Abel, Set P. p. Neäri	
3 Esmasp.	Enok	Kulmad
4 Teisip.	Metusalem	ſelged
5 Keſſnäd.	Simon	päwad.
6 Neljasp.	3 Kunn. Pühha.	
7 Rede.	Julianus	 2, 5. e. e.
8 Laupäaw.	Erart	

Jesüs 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.

9 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	Kange
10 Esmasp.	Vaawli P.	kulm.
11 Teisip.	Ewraim	Wahhel
12 Keſſnäd.	Rein	
13 Neljasp.	Hilarius	
14 Rede.	Robert	 3, 30 e. e.
15 Laupäaw.	Tiidriſ	

Pulmad Rana Linnas. Joann. 2, 1.		
16 Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	udduſed
17 Esmasp.	Tönniſe P.	päwad,
18 Teisip.	Alfel	lumme
19 Keſſnäd.	Sara	
20 Neljasp.	Waab. Seb.	 7, 11 p. e.
21 Rede.	Neto	
22 Laupäaw.	Madlena	ſaoga.

Pealikkuſt Kapernauma Linnas. Matt. 8, 1.		
23 Pühhap.	3 P. p. 3. K. P.	Nende järrel
24 Esmasp.	Timoſeus	tuulſed
25 Teisip.	Vaaw. Umberp.	tuiſoſed
26 Keſſnäd.	Policarpus	
27 Neljasp.	Kriſoſtom	 3, 31 p. e.
28 Rede.	Karel	
29 Laupäaw.	Samuel	

Wina; Mäeſt. Matt. 20, 1.

30 Pühhap.	9. P. e. Kr. üll. P.	ilmad.
31 Esmasp.	Ann	

12nemal ſelle ku päwal touſeb päike kello 8 ning ähhe pole tundi, lähhäb loja kello 3 ning ähhe pole tundi. Päaw on pitk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

Webruarius.

Küünla-Ku.

1 Teisp.	Priigitta	Kange külm
2 Keßnäd.	Küünla P.	selge taewaga.
3 Neljasp.	Hanna	Pehmed
4 Rede.	Weronika	 7, 18 p. e.
5 Laupdäw.	Agata	

Külwi Mehhest. Luf. 8, 4.

6 Pühhap.	8. P.e Kr. üll. P.	ilmad
7 Esmasp.	Rfiard	Eumme saoga,
8 Teisp.	Salomon	ja kange
9 Keßnäd.	Apolonia	
10 Neljasp.	Edo	 1, 46 p. e.
11 Rede.	Elwina	
12 Laupdäw.	Eulalia	

Kristusse kannataminne. Luf. 18, 31.

13 Pühhap.	Paasto Pühha.	tulega
14 Esmasp.	Walentin	tullewad.
15 Teisp.	Wastla P.	
16 Keßnäd.	Tuhka P.	

Sel Kuul on 28 Päwa.

17 Neljasp.	Konstantia	Eumme
18 Rede.	Konfordia	 8, 18 e. e.
19 Laupdäw.	Simon Apost.	

Kristusse kiusatusfest. Matt. 4, 1.

20 Pühhap.	1 P. Paastus.	saddo
21 Esmasp.	Jesaias	ja
22 Teisp.	Peetri P.	selge
23 Keßnäd.	Palwe Pääw.	raewas.
24 Neljasp.	Maddise P.	
25 Rede.	Wiktorius	
26 Laupdäw.	Nestor	

Kananea Naesest. Matt. 15, 21.

27 Pühhap.	2 P. Paastus.	 10, 18 e. e.
28 Esmasp.	Justus	

16nemal selle ku päwal touseb päike kello 7, lähhäb loja kello 5. Pääw on 10, õ 14 tundi piff.

Martsius.

Paasto-Ku.

1 Teisp.	Albinus	Heitlikkud
2 Keßnäd.	Medea	külmad
3 Neljasp.	Kunikunde	päwad.
4 Rede.	Adrian	Wahhel
5 Laupäaw.	Angelius	

Kristus aiab kurratid wälja. Luf. 11, 14.

6 Pühhap.	3 P. Paastus	 8, 10 e. 2.
7 Esmasp.	Perpetua	
8 Teisp.	Seprian	selge
9 Keßnäd.	Prudentius	külmaga
10 Neljasp.	Pööri P.	ja tulega,
11 Rede.	Konstantin	wahhel
12 Laupäaw.	Krefor	

5000 Mehhe södmisest. Joän. 6, 1.

13 Pühhap.	4 P. Paastus	 11, 23 p.e.
14 Esmasp.	Salaris	
15 Teisp.	Longinus	uddune
16 Keßnäd.	Aleksander	ja

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Neljasp.	Truto	pehme.
18 Rede.	Kawriel	Päwal
19 Laupäaw.	Josep	fulla,

Jesüs kiwwidega wißatud. Joän. 8, 46.

20 Pühhap.	5 P. Paastus	 11, 11 p.e.
21 Esmasp.	Pent	
22 Teisp.	Kawael	külmad
23 Keßnäd.	Teodor	
24 Neljasp.	Kasimir	Död
25 Rede.	Paast. Mar. P.	selge
26 Laupäaw.	Emanuel	

Kristusse sisse södmisest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	6 P. Paastus.	taewaga.
28 Esmasp.	Kido	
29 Teisp.	Eustahius	 3, 45 e. 2.
30 Keßnäd.	Adonius	
31 Neljasp.	Suur Neljas P.	

ionemal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähhäb loja kello 6. Päaw on 12, ja ö 12. tundi pikk.

Aprillis.

Jüri-ehk Mahla-Ku.

1 Rede.	Suur Rede.	Karjal. P.
2 Laupääd.	Paulina	Uddused

Kristusse Ülestouõmissfest. Mark. 16, 1.

3 Pühhap.	Es sim. P.	niisked
4 Es masp.	Teine P.	ilmad.
5 Teisip.	Kolmas P.	 5, 8 p. e.
6 Keßnäd.	Kõlestin	
7 Neljasp.	Aron	
8 Rede.	Liborius	Wahhel
9 Laupääd.	Vogislaus	Lummi,

Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19.

10 Pühhap.	1. P. p. Üll. P.	wahhel
11 Es masp.	Leo	lange
12 Teisip.	Julius	 8, 39 e. e.
13 Keßnäd.	Justinus	
14 Neljasp.	Künni P.	
15 Rede.	Olimpia.	tuul
16 Laupääd.	Karistus	wihmaga.

Sel Kuul on 30 Päwa.

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

17 Pühhap.	2. P. p. Üll. P.	Sojemad
18 Es masp.	Hans	
19 Teisip.	Simon	 8, 48 p. e.
20 Keßnäd.	Jakobine	
21 Neljasp.	Simon	
22 Rede.	Rajus	päwa
23 Laupääd.	Jüri P.	

Ürrikeße aia pärrast. Joann. 16, 16.

24 Pühhap.	3. P. p. Üll. P.	paistfed
25 Es masp.	Markusse P.	
26 Teisip.	Eselias	
27 Keßnäd.	Anastasius	 6, 35 p. e.
28 Neljasp.	Witalis	
29 Rede.	Reinmund	
30 Laupääd.	Erastus	ilmad.

12nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähhab loja pool tundi pär: rast kello 7. Pääd on piik 15. ja õ 9. tundi.

Majus.

Meio-ehk Leht-Ku.

Kristusse ärraminneisest. Joann. 16, 5.

1 Pühhap.	4 P. p. III. P.	Wolbri P.
2 Esmasp.	Sigismund	Ennamiste
3 Teisip.	† Leidminne.	uddune
4 Keßnäd.	Wlorian	 11, 20 p. e.
5 Neljasp.	Kottard	tuulne
6 Rede.	Susanna	ja
7 Laupääw.	Ulrika	

Digest pallunneisest. Joann. 16, 23.

8 Pühhap.	5 P. p. III. P.	willo ilm.
9 Esmasp.	Niggula P.	Soemad
10 Teisip.	Gordian	 6, 1 p. e.
11 Keßnäd.	Liberatus	
12 Neljasp.	Suur † P.	pääwad
13 Rede.	Serwatus	
14 Laupääw.	Kristjan	

Rõmußtajast. Joann. 15, 26.

15 Pühhap.	6 P. p. III. P.	wihma;
16 Esmasp.	Greet	ja

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Teisip.	Anton	mürristas
18 Keßnäd.	Erik	mis sega.
19 Neljasp.	Aggäus	 9, 14 e. e.
20 Rede.	Sebilla	
21 Laupääw.	Potentia	Willud,

Pühhaß Waimust. Joann. 14, 23.

22 Pühhap.	Nelli Pühhi.	wägga
23 Esmasp.	Teine Pühha.	tuulsed
24 Teisip.	Kolmas Pühha.	Ilmad,
25 Keßnäd.	Urbanus	
26 Neljasp.	Eduard	 6, 29 e. e.
27 Rede.	Ludolp	
28 Laupääw.	Willem	

Kristus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

29 Pühhap.	3aino Jum. P.	selge
30 Esmasp.	Wigand	taewaga.
31 Teisip.	Petronella	

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3. ning lähhäb loja, pole tundi pärrast kello 8. Pääw on pitk 17. ö agga 7. tundi.

Junius.

Jani = Ku.

1 Keßnäd.	Kotskal	Walfsed
2 Neljasp.	Mart	sedged
3 Rede.	Erastus	 4, 9 e. e.
4 Laupädw.	Tarius	

Rikkast mehhest. Luf. 16, 19.

5 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	ja
6 Esmasp.	Artemius	
7 Teisip.	Eukretsia	sojad
8 Keßnäd.	Medardus	ilmad.
9 Neljasp.	Pitkem P.	
10 Rede.	Vertram	 4, 12 e. e.
11 Laupädw.	Parnabas	

Surest õhto; sõma; aiast. Luf. 14, 16.

12 Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	Wihma
13 Esmasp.	Tobias	mürrista
14 Teisip.	Walerius	missega
15 Keßnäd.	Widi Pääw.	ja
16 Neljasp.	Justina	rahhega.

Sel Kuul on 30 Päwa.

17 Rede.	Nikander	 2, 51 e. e.
18 Laupädw.	Homerus	

Raddunud lambast. Luf. 15, 1.

19 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Tuulne.
20 Esmasp.	Wlora	Selged
21 Teisip.	Rael	sojad ilmad.
22 Keßnäd.	Karolina	Selge
23 Neljasp.	Pasilius	taewas.
24 Rede.	Jaani P.	 3, 57 p. e.
25 Laupädw.	Webronia	

Olge armolißsed. Luf. 6, 36.

26 Pühhap.	4 P. p. 3. a. J. P.	Sojad
27 Esmasp.	Marta	
28 Teisip.	Josua	passawad
29 Keßnäd.	Peter Pawli P.	pääwad.
30 Neljasp.	Eufina	

ionemal selle ku päwal touseb päike 3 we:
rendit pärrast kello 2, ning lähkää loja üks we:
rend pärrast kello 9. Pääw on pikk 18 ning üks
pool tundi, õ agga 5 ning üks pool tundi.

1 Rede.	Leobald	 8, 3 e. e.
2 Laupääd.	Heina Mar. P.	

Kohfest kallasagist. Luf. 5, 1.

3 Pühhap.	5 P. p. 3. a. J. P.	Selged jo pallawad ilnad.
4 Esmasp.	Ulrik	
5 Teisp.	Anselm	
6 Kestnad.	Hektor	
7 Neljasp.	Zemetrius	
8 Rede.	Kilian	 1, 1 p. e.
9 Laupääd.	Kirillus	

Wariseride Digußest. Matt. 5, 20.

10 Pühhap.	6 P. p. 3. a. J. P.	7 Wenda.
11 Esmasp.	Eleonora	Nende
12 Teisp.	Hindrik	järrel
13 Kestnad.	Marrette Pääw.	toufeb
14 Neljasp.	Ponawent	kange
15 Rede.	Apost. Jagg.	Tuul
16 Laupääd.	August	

4000 M hhe söötmissfest. Mark. 8, 1.

17 Pühhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	 7, 33 p. e.
18 Esmasp.	Rosina	
19 Teisp.	Priderika	kange wihma, rahhe ja
20 Kestnad.	Elias	
21 Neljasp.	Daniel	
22 Rede.	Maria Mgä.	
23 Laupääd.	Oskar	

Walle Prohmetidest. Matt. 7, 15.

24 Pühhap.	8 P. p. 3. a. J. P.	 0, 4 e. e.
25 Esmasp.	Jakobi P.	
26 Teisp.	Anno	mürrista
27 Kestnad.	Marta	
28 Neljasp.	Pantalon	missaga.
29 Rede.	Olowi Pääw.	
30 Laupääd.	Kermanus	

Ullekohtusest maia piddajast. Luf. 16, 1.

31 Pühhap.	9 P. p. 3. a. J. P.	 8, 6 p. e.
------------	---------------------	--

12nemal selle ku päwal toufeb päike pole tundi
pärast kello 3, ning lähkää loja pole tundi pär-
rast kello 8. Pääw on pitk 17, 6 agga 7 tundi.

1 Esmasp.	Petri B.	Tuulsed
2 Teisp.	Annibal	selged
3 Keskäd.	Eleasar	päwad.
4 Neljasp.	Tomasius	Soe,
5 Rede.	Oswald	päwa
6 Laupääd.	Eigenius	

Jerusalemma liina ärrarikmisest. Luf. 19, 41.

7 Pühhap.	10 P.p.3.a.3.P.	 6, 5 e. e.
8 Esmasp.	Pusso	
9 Teisp.	Romanus	paistmis
10 Keskäd.	Lauritse Pääd.	sega.
11 Neljasp.	Herman	Sojad
12 Rede.	Klara	päwad.
13 Laupääd.	Hildebert	

Wariserist ja Edlnerist. Luf. 18, 9.

14 Pühhap.	11 P.p.3.a.3.P.	Mürrista
15 Esmasp.	Rufki M. P.	 10, 33 e. e.
16 Teisp.	Isaak	

17 Keskäd.	Willibald	minne
18 Neljasp.	Leno	rahhe
19 Rede.	Sebald	ja
20 Laupääd.	Pernhard	wihmaga.

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

21 Pühhap.	12 P.p.3.a.3.P.	Pääd
22 Esmasp.	Willipert	 7, 56 e. e.
23 Teisp.	Sakeus	
24 Keskäd.	Pertli Pääd.	hakkab
25 Neljasp.	Ludwif	selgemaks
26 Rede.	Treneus	jäma.
27 Laupääd.	Gebhard	

Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23.

28 Pühhap.	13 P.p.3.a.3.P.	 11, 47 p. e.
29 Esmasp.	Joan. Huff.	
30 Teisp.	Penjamin	Uddused
31 Keskäd.	Kristwrid	

14nemal selle ku päwal touseb päike 3. werend: dit pärrast kello 4, ning lähhab loja werend pärr. kello 7. Pääd on pitt 14 ning üks pool, 8 agga 9. ning üks pool tundi.

September. Suggise-ehk Mihkli-Ru.

1 Neljasp.	Elidius	dhtud.
2 Rede.	Elisa	
3 Laupäaw.	Mansuetes	Selged

Rünnest Piddali-többisest. Luf. 17, 11.

4 Pühhap.	14 P.p.3.a.3.P.	tuulsed
5 Esmasp.	Moses	 10, 23 p. 8.
6 Teisip.	Magnus	
7 Keskäd.	Regina	päwad,
8 Neljasp.	Mar. Sünd.	uddused
9 Rede.	Pruno	Död.
10 Laupäaw.	Sostenes	

Mammonast. Matt. 6, 24.

11 Pühhap.	15 P.p.3.a.3.P.	Pööri P.
12 Esmasp.	Sirus	Tuulne,
13 Teisip.	Amatus	 11, 32 p. 8.
14 Keskäd.	† Ullendam.	
15 Neljasp.	Nikodemus	willo
16 Rede.	Leontina	ja
17 Laupäaw.	Josepina	niiske.

Sel Ruul on 30 Päwa.

Maini: linna Surnust. Luf. 7, 11.

18 Pühhap.	16 P.p.3.a.3.P.	Wahhel
19 Esmasp.	Werner	sojad,
20 Teisip.	Wausta	 4, 25 p. 8.
21 Keskäd.	MatteussePäaw	wahhel
22 Neljasp.	Morits	willud
23 Rede.	Osea	ja
24 Laupäaw.	Joann. sam.	

Wee: többisest. Luf. 14, 1.

25 Pühhap.	17 P.p.3.a.3.P.	niisked
26 Esmasp.	Harald	päwad.
27 Teisip.	Adolw	 0, 3 p. 8.
28 Keskäd.	Wentzel	
29 Neljasp.	Mihkli. P.	
30 Rede.	Yironimus	

12nemat felle ku päwal touseb päike kello 6, ning lähkääb loja kello 6. Päaw on pitk 12, ning 8 ka 12 tundi.

Oktober.

Wina-ehk Roja-Ku.

1 Laupdäw. | Wolmar | Uddused

Suremast Räsufst. Matt. 22, 34.

2 Pühhap.	18 P.p.3.a.3.P.	Leikusse P.
3 Esmasp.	Jairus	niisked
4 Teisip.	Prants	ja
5 Kesknäd.	Wridebert	roppud
6 Neljasp.	Eiso	4, 8 p. e.
7 Rede.	Malo	
8 Laupdäw.	Tomasia	ilmad

Ulwatud innimessest. Matt. 9, 1.

9 Pühhap.	19 P.p.3.a.3.P.	on
10 Esmasp.	Melchior	odata.
11 Teisip.	Purkart	Kange
12 Kesknäd.	Walwrid	tuul
13 Neljasp.	Teresia	ja
14 Rede.	Kalikstus	10, 37 e. e.
15 Laupdäw.	Heddo	

Sel Kuul on 31 Päwa.

Pulma rideft. Matt. 22, 1.

16 Pühhap.	20 P.p.3.a.3.P.	Torm,
17 Esmasp.	Leonhard.	wahhel
18 Teisip.	Lukas	wihmaga,
19 Kesknäd.	Eutsius	wahhel
20 Neljasp.	Wetisius	
21 Rede.	Ursel	2, 8 e. e.
22 Laupdäw.	Kordula	

Runningamehhe Poiaft. Joann. 4, 47.

23 Pühhap.	21 P.p.3.a.3.P.	(Lutter. õige
24 Esmasp.	Salome	usso üll. P.)
25 Teisip.	Krispin	Lummega.
26 Kesknäd.	Amandus	Tuult.
27 Neljasp.	Kapitolin	
28 Rede.	Simon Juda	4, 27 e. e.
29 Laupdäw.	Narsisus	

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.

30 Pühhap.	22 P.p.3.a.3.P.	Selged
31 Esmasp.	Wolfgang	pawad.

16nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärrast kello 7, ning lähkää loja pole tundi pärrast
kello 5. Päaw on pitk 9, 6 15 tundi.

November.

Talwe-Ru.

1 Teisip.	Pühhade Pääw.	Uddused
2 Keskénäd.	Hingede Pääw.	pääwad.
3 Neljasp.	Maurus	Külm
4 Rede.	Otto	 9, 40 e. e.
5 Laupääw.	Plandina	

Kohto: Rahhast. Matt. 22, 15.

6 Pühhap.	23 P.p.3.a.J.P.	ja
7 Esmasp.	Baltasar	paljo
8 Teisip.	Klaudius	Eummes
9 Keskénäd.	Jobst	saddo.
10 Neljasp.	Mart. Lutter.	
11 Rede.	Mart. Piisk.	 8, 10 p. e.
12 Laupääw.	Jonas	

Jairi Lütrest. Matt. 9, 18.

13 Pühhap.	24 P.p.3.a.J.P.	Külmad
14 Esmasp.	Predik	ilmad
15 Teisip.	Leopold	lähhawad
16 Keskénäd.	Ottomar	weel
17 Neljasp.	Alweus	külmemaiks.

Sel Ruul on 30 Päwa.

18 Rede.	Gelasius	 1, 13 p. e.
19 Laupääw.	Liisbet	

Hirmsast Ürra: Rautamiisse tööst.	Matt. 24, 15.	
20 Pühhap.	25 P.p.3.a.J.P. Surnutte P.	
21 Esmasp.	Maria Ohw.	
22 Teisip.	Sesilia	Külmad
23 Keskénäd.	Klement	ja
24 Neljasp.	Josias	
25 Rede.	Kaddrina P.	lummes
26 Laupäaw.	Konrad	

Kristuusse Sisse: soitmissest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	 0, 35 e. e.
28 Esmasp.	Künter	
29 Teisip.	Ewart	saosed
30 Keskénäd.	Andresse P.	pääwad.

gmal felle fu pääwal touseb päike pole tundi
päärast kello 8, ning lähhab loja pole tundi pär:
rast kello 3. Pääw on pitt 7, agga d 17 tundi.

Detsember.

Joulo-Ku.

1 Neljasp.	Arend	Selged ja
2 Rede.	Kandidus	
3 Laupääd.	Talo	

Lähhed enne wimist Päwa. Luf. 21, 25.

4 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	 2, 1 e. e. külmad ilmad. Kange kül,
5 Esmasp.	Sabina	
6 Teisip.	Nikolas P.	
7 Keßnäd.	Agata	
8 Neljasp.	Mar. Sam.	
9 Rede.	Juhkum	
10 Laupääd.	Lühhem Pääd.	

Joannes wangitornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	 4, 45 e. e. pehmed ilmad ja lund.
12 Esmasp.	Ottilia	
13 Teisip.	Eutisia	
14 Keßnäd.	Nikolai	
15 Neljasp.	Johanna	
16 Rede.	Albina	
17 Laupääd.	Ignatius	

Sel Kuul on 31 Päwa.

Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.

18 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	 2, 14 e. e.
19 Esmasp.	Eott	
20 Teisip.	Abraham	Tuulsed päwad temad
21 Keßnäd.	Toma. Pääd.	
22 Neljasp.	Jagobert	
23 Rede.	Peata	
24 Laupääd.	Adam. Ewa	

Kristusse sündimine. Luf. 2, 1.

25 Pühhap.	Joulo	aastale
26 Esmasp.	Teine Pühha.	
27 Teisip.	Kolmas Pääd.	 8, 30 e. e.
28 Keßnäd.	Süta Last P.	
29 Neljasp.	Noa	Difa.
30 Rede.	Tawet	
31 Laupääd.	Silvester	

ionemal selle ku päwal touseb päike werend pärrast kello 9, ja lähkõd loja 3 werendit pärrast kello 2. Pääd on pitk 5 ja üks pool tundi, 8 ja üks pool tundi.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike laskford ja Ku laskford, agga meie maal polle ennam kui üks ainis Ku warjutamine nähha, teine meist, mis siin al on nimmetud.

Esimenne on meie maal näggematta Päwa warjutamine 13mal Paastoku päwal, õhto kello 9.

Teine on meie maal nähtaw Ku warjutamine 29mal Paastoku päwal. Hakkatus on hommiko kello 2, 10 minuti, ja lõpminne kello 5, 4 minuti. Talliinas on keif se warjutamine nähha.

Kolmas on meie maal näggematta Päwa warjutamine 6mal Mihkliku päwal, õhto kello 9.

Neljas on meie maal näggematta Ku warjutamine 21sel Mihkliku päwal, pärrast lounat kello 2, 49 minuti, ja lõppeb kello 5, 51 minuti. Temma lõpminne üksi on Talliinas pissut aega nähha.

Aasta muutmissed.

Kewwade hakkab 10mal Paastoku päwal, enne lounat kello 2, 47 minuti. Siis on päaw ja õ ühhe pittused.

Sui hakkab 9mal Jaaniku päwal, õhto kello 11, 48 minuti. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihliku päwal, pärrast lounat kello 1, 37 minuti. Siis jälle on päaw ja õ ühhe pittused.

Talwe hakkab 10mal Jouloku päwal, enne lounat kello 7, 4 minuti. Siis on meil keigelühhem päaw.

Teadaandminne mil, ja kus lada-
piddamist on.

1. Tallinna Rubbernemangus.

Tallinnas 1. suur saksa laat. 20ma Junist
ku otsani. 2. Mihkli-ku 26 kuni 28
päwast ja petakse weiste ja hobboste lata.

Haapsalus Nööri-ku 10 ja 11 päwal ja
Mihkli-ku 14 ja 15 päwal.

Jõeletmes nädal pärast Mihkli-päwa.

Jõhwis, Mihkli-ku 24 mal päwal ja weel
2 päwa.

Reblaste moisas Mihkli-päwal, ja weel 2 p.

Keila kirriko jures Mihkli-päwal.

Kollowerres, Nööri-ku 17 mal ja 18 mal
päwal, ja Wina-ku 4 mal ja 5 mal
päwal.

Lihhulas, Esmapäwal enne Wastla päwa,
ja Mihkli-ku 24 mal p.

Märjamaa Kirriko jures, 3 mal Krist.
tullemise p.

Ortikal, Nööri-ku 7 mal ja 8 mal p.

Paides, Künla-ku 8 mal p. — Jani-
ku 25 mal p. ja Mihkli-ku 10 mal
ja 11 mal p.

Paldiskis, Künla-ku 2 ja 3 mal p. —
ja Mihkli-ku 21 ja 22 p.

Rakwerres, Nööri-ku 27 ja 28 p. —
Jani-ku 16 ja 17. p. — ja Mihkli-
päwal.

Raplas, esimesel redel pärast Mihklit ja
kolmandamal redel pärast Nööri päwa.

Rubbermango kohto kässo järrele ei pea
ennam lubba ollema, ei laupäwal egga püh-
hapäwal lata piddada, waid, päaw pärast
pühhapäwa.

2. Ria kubbernemangus.

Abja moisas, Mihkli-ku 2 ja 3 mal p.
Antso mois., Mihkl. ku 14 mal p.
Audro mois., 13 ja 14 Mihkli-ku päwal.
Helme mois. 15 mal Leikusseku p.
Käo mois. 10 mal Porri-ku p.
Kantso mois., 30 mal Rukki-ku p.
Kastna mois., 15 mal Mihkli-ku p.
Killingi mois., 1, 2 ja 3 mal Mihkl. ku p.
Kirrepeäl 17 mal Mihkl. ku p.
Koorte mois., 15mal Mihkli-ku päwal.
Kosse mois., 24 mal Rukki-ku p.
Kurrefare liinas, 1) 6mal Webruaril hakkab suur saksa laat; petakse kümme päwa.
2) 1 Wina-ku päw. ja 3 päwa pärr. sedda.
Lustiwerre moisas, 15 mal Porri-ku p.
Mönniste mois., 10 mal Septembril.
Moisekaste mois., 10 mal Aug stil.

Mustwees Mardi-päwal.

Oldre mois., 10 ja 11 mal Septembril.
Perno liinas, 20 Julil hakkab saksa laat; petakse kolm nädalat. — Weiste ja hobose laat esmaspäwal ja teisipäwal enne Mihklit. Kolmas laat petakse esmaspäwal ja teisipäwal pärrast 3 Kr. tull. P.
Pölttsamaal, 17 mal Mihkli-ku päwal.
Pörawerre mois., 13 mal Septembril.
Räppinas, 4 mal ja 5 mal Mihkli-ku p.
Rõssi mois., 24 mal Leikusseku p.
Rouge mois., 8 Mihkli-ku p.
Senno mois., 21. Mihkli-ku p.
Tarto liinas, 1) Suur saksa laat, hakkab päaw pärrast 3 Runninga päwa, petakse kolm nädalat. 2) Peetri laat, 29. Juulil. 3) Mihkli-ku laat, 29 Septembril. 4) Marja-laot, 1. November.

Tarwaste moisas, Peetri-päwal.

Walga liinas, 1) Saksa laat, hakkab 2. Webruaril, petakse 8 päwa. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli laat 24 mal Mihkli-ku p. 4) Mardi-päwa laat.

Wastfeliinas Mihklipäwal.

Werro liinas, 1) Jani päwal. 2) 24 Mihkli-ku p. 3) 22 Künlaku p. suur saksa laat 8 päwa. 4) 10 mal Talweku p.

Weski moisas, 15 Porri-ku päwal.

Willandi liinas, 1) Saksa laat 2 Künlaku p. 2) Janipäwa laat. 3) Mihkli laat 24 Mihkli-ku päwal.

Keisri Herra Suggoselts.

Nikolai I. Wenne: Rigi Ülemwallitseja ja Keiser, sündinud 25. Junil 1796. — 42 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Prana, sünd. 1. Julil. 1798. — 40 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürstid:

1. Aleksander Nikolajewits, Wenne: Rigi aunjärje pärria, Tsesarewits, sündind 17. April 1818 — 20 aastat.
2. Konstantin Nikolajewits, sünd. 9. Septbr. 1827.
3. Nikolai Nikolajewits, sünd. 27. Julil 1831.
4. Mihhail Nikolajewits, sünd. 13. Octobr. 1832.

Suurwürsti printsessid:

5. Maria Nikolajewna, sünd. 6. Aug. 1819.
6. Olga Nikolajewna, sünd. 30. August. 1822.
7. Aleksandra Nikolajewna, sünd. 12. Junil 1825.

Keisri wend.

Suurwürst Mihhail Pawlowits, sünd.
28. Jan. 1798. — 40 aastat.

Temma Praua: Helena Pawlowna, sünd.
28. Detsem. 1806. — 32 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürsti printsessid:

1. Maria Mihhailowna, sünd. 25.
Webr. 1825.
2. Elisabet Mihhailowna, sünd. 14.
Mai 1826.
3. Katarina Mihhailowna, sünd. 16.
Aug. 1827.

Keisri õed.

1. Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruar
1786, laulatati 3. Augustil 1804. Weis-
mari Ma Wallitseja Karl Wridriki
prauaks.
2. Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795,
laulatati 21. Webr. 1816. Hollandi Ma
pärripärria, Prints Willemi prauaks.

Mõnned luggemissed
õnnistusse kasuks.

I.

Need õnsad.

Kui monni innimenne ilma omma noud-
matta ja piüdmatta suurt warrandust,
suurt rõmo, ehk aialikko hea põlwe kätte
leiab, tedda siis kutsutakse õnsaks mehheks.
Kui Saul wälja läks se emma eesli otsima,
mis temma isä olli ärrakaddunud, agga
leidis kunningriki, ta siis olli õnnis mees.
Kui se waene laps, kellest õöldakse, et ta
ühhe rikka kaupmehhe jure on sanud, ja
kel ep olnud muud, kui kassi poia kauba-
laewa peäle anda, — agga kui laew taggasi
tulli, ta eest sure hulga kulda sai, ta siis olli

õnnis. Kui Turgi kunninga sullane korra
pallawat risti, waagnast, foggematta omma
kuninga pähhä wallas, agga monned sal-
mid Koranist — mis otsego Turgi rahwa
Piibel on — omma hädda sees lugges, ja
need sannad kunninga süddant nenda ligu-
tasid, et ta temmale andeks andis ja pea-
legi melehead, ta siis wois õnnest räkida,
ja surest õnnest. Agga mis kül sest, kui in-
nimennne ühhegi sure mehhe ehk kunninga
ees, au sees on ja armo leiab; nemmad
agga on ühhed innimesed, ja ei woi polegi
aidata! Sest kui innimesse waim wälja
lähhäb, siis lähhäb ta jälle omma mulda;
selsammal päwal lähhäwad temma kõged
mõtted hukka. Laul 146, 4. Ehk meid kut-
sutakse wahhest enne neid jo ilmaist ärra, ja
se pörm saab jälle mullasse, nenda kui ta
olnud, ja se waim lähhäb jälle Jummal-
järe, kes tedda on annud, Kogg. 12, 7. ja
peab ilmsiks sama Temma kōhto-järe ees;

mis siis aitab keik würstide ja kunningatte
au ja arm? mis siis aitab keik mailma
rahha ja warra? mis siis keik sellesinnatse
ello annid ja hüed? mis keik temma rõõm
saab aitma? kas se keik woib meie hinge
õnsaks tehha? — Ei woi jo ükski wenda
lunnastada egga isseennastke, egga Jum-
malale lunnastamisse hinda ei temma egga
ennese eest anda, ja meie hinge lunnasta-
minne on ni kallis, et se peab mahhajama
iggaweste. Laul 49, 8. 9. Ja sellepärrast
on need õiged õnsad needsammad, kellest
Matt. 5, 7. loeme: „Õnsad on need
armolißsed; sest nemmad peawad
armo sama.“

Mis se on: armolinne ollema, sedda
teab kül iggamees; agga piisut on neid,
kes ka hea melega tahtwad armolißsed olla.
Agga sellega nemmad petwad isseennast, ja
tewad patto omma liggimeste ja ka Jum-
mala wasto. Sest neil, kes armolißsed,

on wägga kallid tootussed pühha kirja sees,
ja kes need tootussed mikski ei panne, ei holi
se Jummalast, kes neid annud, ja teeb enne-
sele kahjo, kellele nemmad antud. Tubba
Oppet. san. 14, 31. on ööldud: „Kes waes-
te peäle armo heidab, se auustab Jumma-
lat,“ ja 19, 17. „Kes kehwa peäle armo
heidab, se laenab Jehowale, ja Se tassub
temma kätte, mis ta head teinud.“ Kui
siis ükski kehwa so ukse ette, ehk so tuppä
tulleb, ja ande so kääst pallub, se siis on,
nago tõstaks Jummal isse kät, ja ütles:
Laene mulle, ni paljo kui so joud annab, ma
tahhan sulle kätte tassuda ommal aial, ja ei
pea sinna kassustke ilma jama. Ja sinna tah-
haksid omma Jõsandale, omma Lojale was-
tase melega kelata, mis Ta so kääst pallub?
Mis saab Temma kül ütlema, kui se suur
kättetassumisse pääw lä? — Ei sa sulle
mitte kättemaksmatta jama; küllab Temma
sulle tassub, et sul iggawesses aiaks sest

koormast kanda. Ni pea kui sind kutsutakse
ommast waesussest anda ja enmast kullutada
Jummal rigi pärrast siin Ma peäl, et waeste
innimeste hinged saaksid pääsema sest patto-
unne ja waimolikko pimmedusse wägga su-
rest õnnetussest, kelles ni mitto tuhhat kord
tuhhat ristirahwas ja pagganad alles mag-
gamas kui furno haudade sees; ikka siis
Jummal isse on omma kät so wasto wälja-
sirr tamas, sulle üteldes: Laena mulle, ma
tahhan sulle tõeste jälle kätte maksta. Ugga
sinna pörad amma silma Ta peält ärra, ja ei
tahha, ja pörad Jummalale, omma Jõsan-
dale selga? Oh sinna jölle innimenne! Tõek-
sid sa ühhe ilmalikko kunningale nenda, eks
naene ja lapsed ei saaks ärraehmatama ja kät
kõkkoldma ja ütlema: Armas issa, mis so
meles, et sa sedda teed, ni sure herra wasto?
wata, nüüd sa olled meid keik õnnetussest
teinud, ei temma meid wist ial ei unusta!
— Ugga — kui ükski ilmalik kunnin-

gas sind nenda palluks, ehk sadaks omma
sullase sind palluma; sa wist peaksid sedda
sureks auuks, et ta ennast nenda allandaks
so wasto, ja ehk sa k  l hea melega ei an-
naksid, ei sa siiski temmale kelaks: agga kui
se keige kunningatte kunningas, se keige
w  ggewam ja rikkas Jummal isse sind pal-
luma tulles, ei karda sinna polegi ei mikski
Tedda pannes, egga tulle sest j  llestus ei
naese egga laste pe  le, waid nemmad on ni-
sammosuggused, kui sinna — ei u  su nem-
madke Jummal t  t. Agga k  ttemaksmisse
p   w saab tulles, saab wi  sist tulles! Ja
siis w  ttab se suur w  llalinne, kes wahhest
k  l k  ua aega laenuks peab, agga siiski on
tru tasuja, sulle   ttelda: Mittokord k  l
olled omma ukse eest mind k  skind   rramin-
na, ja olled omma k  rwa mo eest lukko pan-
nud; ma n   d tahhan sind ka omma uksest
  rra sata ja omma k  rwa k  naipanna so ullu-
misse ja so h  mma  te kirristamisse eest;

heitke tedda w  lja keige s  ggawama pimme-
dusse sisse! — Oh, teie j  lledad innimesed,
kuida ommeti sadate isseennast ni otsata
sure   nnetusse sisse! Oh, teie w  gga w  e-
sed arro piddajad, kui w  gga sandiste ollete
arro piddanud!

Mul on naene ja lapsed nemmad tahtwad
   a,   tleb monni nukra n  oga, ei woi minna
anda: pean mo omma  ste eest hoolt kand-
ma, et nemmad ilma ei olle, kui mind ep olle
ennam ollemas; nemmad on mo keigeligge-
mad. — Pea tulles sest arwata, kui olleks
sul digus ollewad; agga ep olle. Ei olle sinno
omma  sed so keigeliggemad mitte; so J  s-
sand peab sulle l  hh  m ollema neist. Sest
sa ommeti tead, mis Ja   tleb: kes is  a
ellik emma, kes poega ehk t  ttart enam ar-
ma  tab kui mind, se ep olle mitte minno
w  art; — ja, ei pea sinna mitte murretsema,
  tleb sinno J  sand, ei hoomsegi p  wa ette;
paljo w  h  em weel nende p  wade ette, mil

sind ep olle ennam ollemas Ma peäl; ärge
fogguge ennestele warrandust Ma peäl, ei
ennestele egga omma lastele, agga fogguge
ennestele warrandust taewas. Beretage
keif omma murret omma taewasse Issa
peäle, sest Ta murreteseb teie eest, ja annab
teile keif, mis teile ja teie lastele tarwis.
Agga kui teie ka isse tahhate nende ette
murretseda, siis andke waestele; sest „kes
kehwa peäle armo heidab, se laenab Jeho-
wale, ja se tassub temma kätte, mis ta head
teinud.“ Ja ehk kül Issand, nenda kui jo
ütlesin, mittokord pitka peäle laenab, siiski
on Temma tru kättetasuja, ja peab head
meles. Rägitakse ühhest waggast mehhest,
et ta ka ükskord ühhe kehwaale kahhe rubla
wäärt rahha on annud. Pärast on ta isse
rahhasi furd ilma olnud, kui tarwis, ja
ep olle teadnud, kust wötta. Ta siis on om-
ma kambrikesse lainud, ja omma põlweli
mahha langenud, ja lapselikult ütelnud:

Armas Jummal! laenasin Sulle korra ka
kahhe rubla wäärt rahha, agga ep olle Sa
mulle sedda weel mitte kättemaksnud, ja
nüüd Sa tead, et mul sefurd sedda tarwis
— ja sai agga ütelnud, kohhe siis todi tem-
male rahha, ja seält, kust ta ep olleks kog-
gone möttelnud, egga ootnud. Ka kunnin-
gas Dawet ütles 37 laulus: „Ma ollen
noor olnud, ollen ka wannaks sanud, agga
ma polle mitte näinud, et se, kes õige, on
mahhajaetud, ja et temma suggu on leiba
otsinud. Igga päwa on ta armolinne, ja
laenab wälja, ja ta suggu on õnnistud.“
Agga sedda on kül kuulda olnud, et on suurt
warra kokkopandud, ja on lastele sedda
jaetud; agga et nemmad siiski keigest ilma
on jäänud, ja ep olle olnud, misga mulda
neid panna. Teada se wist iggamehhel, ja
mitmest ka silmaga nähtud. Ja siiski ei tah-
ha sa parreminne ommade eest murret kan-
da, egga õnsamaks neid tehha? Paljo on

kül neid waggaid ka olnud, kes on annud
keelmatta, kunni ei jänud neil ennestel ei
ühategi ennam jälle, agga ep olle sedda weel
nähtud, et nemmad olleksid waesusse sees
olnud, ehk neil pudust ühhestki; paljoenne-
minne kül, et nende laste käsfi hästi käinud
ja et nemmad armo leidnud Jummal ja
innimeste jures. Agga kes sedda leiab,
temma on ommeti tdeste õnnis.

Ja issearranis armo Jummal jures,
sedda on meile jo ülle keige asjade tarwis,
meile waeste pattuste. Ja kui meie nüüd
loeme: „**U**nsad on need armolis-
sed; sest nemmad peawad armo
sama;“ kelle mele ei tulle siis mitte se lug-
geminne sest armota ka sullasest? Sest,
tahhad sa armolinne olla, ei sa siis sest, et
sa omma liggimesse rahha-wõllad mahha
jättad, waid sa pead ka temma patto-wõllad
mahha jätma; ei sest, et sa sellele annad,
kes rahha so kääst pallub, waid sa pead ka sel-

lele, kes andeks so kääst pallub ja leppimist,
andma, mis temma pallub. Tdeste, se on
iggaühhe ristiinimessele õõldud, kes norest
põlwest sadik leppimisse sanna on kuulnud
— mis se Jssand seäl omma sullase wasto
ütles: „**K**eif sedda wõlgo ollen minna sulle
mahhajätanud, sest et sinna mind pallusid;
eks siis sinna ka piddand armo heitma om-
ma ka-sullase peäle, nenda kui minna ka sin-
no peäle ollen armo heitnud?“ — Ja mis
se tiggeda sullasega sündis, sedda teame.
Agga selle eest, hoia meid, armas Jssand
Jummal! — Agga need armolisfed peawad
armo sama sellesinnatse ja tulleswa ello sees;
agga ei mitte palgaks, waid nemmad sawad
ennestele armo leidma, ja ei tea nemmad
mitte, kuida neile nenda sünnib. Kullab
nisuggusi on paljo, kes waestele head on
teinud ja on teggemas, agga on se lābbi wae-
seks sanud, ja ep olnud nende lastel kedda-
git. Agga panne hästi tähhele, kullab sa siis

leiad, et nemmad on surelißsed olnud omma
hea süddame pärrast ja on kiitlend ommast
heateggemisest; ja neil on omma palk kä.
Ugga kus armo heidetakse ilma sest rāgi-
matta, ja head tehakse, ilma et pahhem
kāsfi teab, mis parrem teeb, kus innimenne
isfe ei arwage, et sest middagi, et ta liggi-
messe peale hallastanud; kus südda ei otsi
egga ota selle eest palka egga au: wata, seäl
wõttab taewane Jēsa keik taßsuda awa-
likkult; wata, seäl wõttab kohtomoistja sel
surel päwal, mil keik walge ette peab sama,
üttelda: „Tulge tenna, minno Jēsa õnnis-
tud, pärrige sedda kunningriki, mis teile on
walmistud mailma asutamisest. Sest mul
on nālg olnud, ja teie ollete mulle süa an-
nud; mul on janno olnud, ja teie ollete mind
jootnud; minna ollen wõdras olnud, ja teie
ollete mind korristanud; minna ollen al-
lasti olnud, ja teie ollete mind katnud; min-
na ollen haige olnud, ja teie ollete tulnud

mind katma; minna ollen wangis olnud,
ja teie ollete mo jure tulnud.“ Ja ei sa nem-
mad siis mitte teadma, kuidas neile sünnib,
ja sawad ütles: „Jēsand, millal olleme
meie nāinud Sul nālja ollewad, ja olleme
Sind jōdtnud; ehk Sul janno allewad, ja
olleme Sind jootnud?“ sest nemmad on
sedda keik jo ammo isfe jälle ärraunnusta-
nud, ja nüüd saab neile selle eest korraga ig-
gawenne armo-palk, iggawenne rõõm omma
Jēsanda jures taewas! Mc. küßsin: Efs.
nemmad nüüd ep olle tõeste need õiged ja
tõßsised õnsad?

2.

Jehowa on üks pūhha wißhaga
Jummal, ja üks kättemaksja.
Nahum. 1, 2.

Jēsand ei nā sedda mitte, ja Jakobī Jum-
mal ei pea sest luggu. Ei pea Keigegõrgem

mo pattudeſt luggu. Nenda mötleb inmi-
menne omma pattoteede peäl; ehk ommeti
on kergemeelſes pattotenistuſſes ſe meel ta
ſees. Agga Jõſanda ſanna koſtab ſelle peäle:
„Et moiſte teie totrad rahwa ſeaſt, ja teie
halbid, millal tahhate teie ommad aſjad tar-
gaſte aiada? Keſ kõrwa iſtutand, ekſ ſe
peakſ kuulma? Keſ ſilma walmiſtand, ekſ
ſe peakſ nāggema? Keſ pagganad karriſtab,
ekſ ſe peakſ nomima?“ Laul 94, 8 — 10.
„Kättemakſminne on minno pārralt, min-
na tahhan jälle kätte makſta, ütleb Jõ-
ſand.“ Ebr. 10, 30. Ja ſedda ſawad keik
innimeſſed ükſkord katſta ja tunda, kui ſe
ſuur amwalik kohto-pāāw-ſaab tullemā, mil
Jummal iggaühhele annab, ſedda möda,
kui temma ello aeges on teinud, olgo hea ehk
kurri. Agga nüüd jo panneb Jummal om-
ma kange ja pūhha wiſha tunniſtuſſed patto
waſto, meie ſilma ette, et peame head mae-
niſuſt kuulda wōtma ja meelt parrandama.

Ja niſugguſed tunniſtuſſed on ka needſam-
mad, miſ nüüd tullewad luggeda, ja õõldak-
ſe ſanna järrel neid tõſſiſed ollewad

1. Ühhe küllakeſſe ſees, W. nimmi, ſurri
hilja aego ükſ leſt naene ārra. Need 11 ehk
12 laſt, miſ temma omma rinde al olli kan-
nud ja ilmale tonud, ollid keik jo warra ārra-
ſurnud ja temmaga lõppeſ temma mehhe
ſugguſeltſ nüüd ārra. Ja ſeſt ta rākiſ omma
ſurma wodi peält nenda: Prantſoſi ſda aial
tulli ükſ haige wenne kinral meie küllakeſſe, ja
et ei woinud tedda ſure nõdruſſe pārraſt, et
woim olli lõpnud, mitte emale wia, ta ſiis
jāi ſenna trakteriſſe, miſ ſekord olli miño āia
ja āmma kā. Kinral ſurri pea ārra, ja jāttiſ
ſuurt rahha järrele. Kinrali leſt praua tulli
ſenna temma warranduiſt pārrima, ja kulaſ
ka ſe rahha järrele, ſeſt ta teadiſ, et õnniſ
meeſ olli ſedda omma kaſa wōtnud. Agga ei
leidnud temma rahha kirktokeſſe ſeeſt muud
fui wāgga piſſut ſedda, ſeſt trakteri rahwas

ollid muist, ja suremat oõsa, sallaja seest wõlja
wõtnud ja paigale pannud. Agga nemmad
salgasid sedda kibbedaõte õrra ja seisid wõsto
ja ep olnud kinrali prauale tunnistusse mår-
ki, ei muud kui piddi siis agga ommast ilma
jama. Wõgga hea olleõs nõud kül olnud, kui
Jummala sanna praua meles olleõs olnud,
kui Ta ütleb: „Urge makske mitte kurja
kurjaga, waid se wõsto õnnistage, sest et
teie teate, et teie seõs ollete kutsutud, et teie
õnnistamist peate parrima;“ temma siis ol-
leõs sedda kurja heaga maksnud, olleõs om-
ma kurjateggiattele armo ja andeõs pallu-
nud ja meleparrandamist, ja olleõs tullisid
sõõsi nenda nende Pea peale koggunud. Ag-
ga temma wandus sedda maia õrra, et sedda
piddi õrrakautadama. Agga armas Jõsand
on ütelnud: „Urranetud on, kes õhhe
wõõra, waese lapse ja leõsenaese kõhut kõw-
werakõs põrab; ja keik rahwas üttelgo:
Amen. Kui sa neid milgi wiisil waewad; kui

nemmad siis minno pole sõddamest kisseõda-
wad, siis wõttan ma nende kisseõdamist
tõõste kuulda, ja mo wihha sõttib põllema,
ja ma tappan teid mõõgaga õrra ja teie nae-
sed peawad leõseõs ja teie lapsed waesikõs lap-
sikõs sama.“ 5 Mos. 27, 19. 2 Mos. 22, 22.
23. Ja sedda on suur Jummal seõrd tõõkõs
teinud. Nende trakteri rahwa lapsed surrid
teine teise jårrele õrra, mehhe ja nore mehhe
põlweõs, ja selle poia 11 ehk 12 lapsõkõst, kes
maiapiddamist kõõtte olli wõtnud, ja olli selle
leõsenaese mees, nemmad keik surrid õrra
sõõndides, ehk kõõhe parrast sõõndimist, ehk
eõsimeõste nõõdalatte sees, ja ikka jårõko ja
wõõga immelikult. Ja kui nõud ka se maia-
piddaja poeg ja need wannad rahwas ollid
mulda lõõnud, polnud siis keigest sest seltõsist
ennam jårrele, kui agga poia leõst, sesamma
kellest rågime; ja temma tunnistas omma
surma wodi peål, ennast keige selle sees, miõs
se seltõsile on kõõtte jaggatud ja ka temma lõp-

misfest, Jummal kange koshus tundwad,
ja Temma diget kättemaksmist.

2. Üks wina müja Saksamaal, läks kah-
he aasta eest, ühhe wina male, wina enne-
sele ostma. Te peäl tulli temma ühhe piiso-
kesse linna, ja trafteris, kus ta õ- maiale
olli, näggi temma ühhe nore mehhe, illusa
jumme ja näoga, ahjo tagga istuwad, ja
olli jalloto ja keletu. Ta siis mõtles ommas
süddames: ehk sel waesel õnnetumal on
wahhest rahha koppikast tarwis, ja läks ühhe
tuttawa se linna koddanikke jure, kes olli
ustaw mees, ja kulas temma käest se nore
mehhe parrast järrele, kas nenda? Agga
se koddanik kostis, et mees omma kerge
mele ja omma hirmsa lia julgusse läbbi isse
on omma õnnetusse süallune. Temma olli
wae peäl ja piddi pea upseriks sama, agga
ellas ühhe tüdrukoga, ja se tüdruk sai kaima
peäle. Mees nüüd kartis, et üllemad ennast
temmast piddid pahhandama ja temma trah-

wi alla sama, kui se piddi tousma, sest
temma olli omma kergemeelse ello läbbi jo
mitmest neile teada. Temma sepärrast salgas
julgeste ärra, et temma ei moi se tüdruko
lapse isä olla, ja kui tüdruk ta peäle käis, ja
aias omma digust takka, ta siis ütles omma
sure julgusse sees: Kui ma se lapse isä
ollen, siis sago ma keletumaks ja jallotumaks,
kui laps ilmale tulleb, ja käis sellega Jum-
mala digusse peäle, kellest kirjotud on:
„Urge eksige mitte, Jummal ei anna ennast
mitte pilkada!“ — Laps sai ilmale tulnud,
ja sest sadik koshhe mees sai keletumaks ja
jallotumaks, ja on nisuggune praego, nenda
kui sa nääd.

Ei tulle suur Jummal küll mitte igga-
ford ni noppeste egga ni awwalikkult omma
kange hirmoga. Paljo on neid, kes on ni-
sammosuggused, agga polle nende luggu
siiski nisuggune. Agga ei pea nemmad mitte
mõtlemä, ennast sepärrast parramad ollewad

temmast, waid paljoenneminne luggema ja meles piddama, mis Luf. 13, 1-9 neist on luggeda, kes meest ei parranda. Jummal on pitka melega meie wasto ja tahhab, et keik peawad meleparrandamist kätte sama. Ja sellepärrast panneb Temma meie ello tee peäle senna ja tenna nisuggused mällestusse märgid wälja, et meiege teaksume, ja weelgi selsinnatsel ommal päwal, mis meie rahhule tarwis lähhab. Agga kes ei pea sest luggu, egga pödra, küllab se saab enneses katsuma, et „Jummala wiha ilmutakse taewast keige se innimeste jummalakartmatta ello ja üllekohto peäle.“ Rom. 1, 18. Sepärrast, „kes ello tahhab armastada, ja haid päwi nähha, se waigistago omma keelt furja eest, ja ommad mofkad kawwalust räkima. Temma pödrago ennasi furjast ärra, ja tehko head; temma otsigo rahho ja noudko sedda

takka. Sest Issanda silmad watawad digede peäle, ja Temma kdrwad kuulwad nende pallumist; agga Issanda palle on wasto neid, kes furja tewad.“ 1 Peetr. 3, 10:12.

3.

Olli : Lamp.

Wanna Kristlieb tahtis õ. lambi põllema peñna, sest temma weike Kottlieb olli haige, ja ei tulnud unni temma silmi. Agga et ei tahtnud paljo ennast fulutada, ta siis panni agga ühhe ainsa tahhi lõnga sisse. Sest piddi kül sama, arwas Kristlieb, ja ei piddand paljo õlli wõtma. Ollaks hädda pärrast sest ka walget olnud, agga monne minuti pärrast olli tulloke jo lõpnud; sest ei woinud se ainus lõngake küllalt sedda õlli tommata. Temma siis wöttis kaks tahhi lõnga, ja nüüd olli walge elledam, agga polnud tedda nüüdki kauaks; ei sanud ka neist kahhest lõngakesest weel. Piddi siis jubba ühte kolmandama jure wõtma, ja

kolmekesi siis aitsid teine teist, sedda õlli tommata,
ja lambi enne põlles hommikoni ja anois walget
omma korra. Ja te laks wanna Kristlibile päh-
hä ja ka südt amõsse; sest mees olli ühhe wanna,
armsa ramato seest õppinud, iggast asiast ifka
waimolikko mõtte peäle sama, ja olgo asii kuigi
alw ehk pissoke, et ifka se mis aialik ja nähtaw,
juhhatas meid ilmanäggematta iggawõsse
peäle. Ja sellepärast mõtles temma, sest mis
ommasi lambist näggi: „Ei olle usso walgu-
sega wist teine luggu mitte. Inimenne
üks, temma on kui se waene üksine lõngake, mis
ei joua õlli tommata; hakkas süddames kõi
suggu põllema; agga kõihe ta on jälle ärra-
kustumas. Mittoford kõi olled mõõlnud, so
usso lambi kannaste põllowad? Agga ep olleks
teisel päwal peigmees piddand tulles. Ja
süta sedda Jummalä sannast ehk kuigi paljo,
ei tahha tulloke hommikoni mitte põllema,
funni päwa walguis tulles. Keigewähhemalt
peab kaks ehk kolm neid lõngakesi kolkoweta-
ma, et sawad küllalt õlli tommata. Nenda-
sammoti wõtta sinna ka monne sõbra ennese
kõrwa; monned nõdrad ühheskõus, sawad

ühheks kangeks! Keigewähhemalt same nenda
ommeti ühheks suitsejaks tahhiks, mis armas
Jesand ei kustuta mitte wälja.

Ja nenda mõõldes, tuli temma mele, mis
Jesand ütles: „Kussa kaks ehk kolm
minno nimmet on ühhes kõus, seäl
ollen minna kess paikas nend'e seas!“
ja se sanna satis tet da selle mõtte peäle: ehk ka
Dunisteggia tahtis wahhest sellega teada meile
anda, et meie Jummalatenistus siis wast õiget
kasso meile sadab, kui meie hulgaeste sedda
peame, — et ommiti kaks ehk kolm ühheskõus
peawad ollema, peawad süddamed põllema ja
meie Temma liggiollemist õiete tundma?

Ja et selle jures ei wõind ka meletullematta
jada, et nisuggused Jummalä kummarda-
missed hulgaeste, ja olgo kõi ehk agga monned
sõbrad Jesanda sees kõus olnud, ifka on tak-
karagitud ja laimatud, ja iggapiddi pütud
kelata, ta siis tulletas sedda kasso omma mele,
mis Jummal Israeli rahwale olli annud, üt-
telles: „Kui perret piisut on ühhe
talle tarwis, siis peab temma ja ta
naber, kes temma maia jures liggi

on, waimude arro järrele wõtma;
teie peate talle peäle armama sedda
möda kui iggaüks jouab süa. //
2 Mos. 12, 4. ja mõtles: Wata, siin on jo
Jummala selge kässo sanna, et peab hulga-
feste kofko tulles; kes siis woib sedda hukka
moista? Minna ja mo naene, kes waimolik-
kuiist asjust küt weel ei moista surest, ei woi
meie pasha-talle mitte ärrasüa, küllab nabred
peawad siis oitama! —

Ja neid nabred olli ka, kes ennes on tun-
nud, et se luggeminne Pühhapäwal pärrast
lounat neil ei olnud mõnnus ühtegi, kui
nemmad ainoksi ollid, ja ommad süddame
mõtted ei woinud teistele rääkida, egga nende
usust ennast kinnitada ning läbbisõjendada.
Monnikord ka tahtsid küt ühhegi laulo laulda,
agga ei sanud sellega jone peäle, sest ep olle
antud iggamehhele, laulo wiisid meles piddada.
Agga hulga-feste läks kauniste korda.

Ja mis üks ei teadnud, mõistis teine ärra-
selletada; kui monni ehk olli pitkaldane südda-
mes, teised õhutasid tedda jälle üles ellule;
ei seistud ka nende koddose kofkotullemisse

wasto nüüd polegi nenda, kui muiste, sest et
pühhapäwal keik kofkojosis; läksid nüüd neist
agga möda. — Agga egga nemmad siiski ka
kannatamisest hopis ilma ei jäänud; sest üks
on ikka, kes nisuggused asjad jo wannast aia-
st ial ep olle tahtnud sallida, sest et nemmad
temma seadussega ei tahha ühte minna, mis
temma Paradisis esiwannemattetele jo ette
pannud. Agga wanna Kristlieb ja temma
sõbrad said arro sest, et Issand selle õ-lambiga,
head juhhatamisest märki neile olli annud, ja
said sedda Waimo-õlli küllalt, kui Issanda
Walguis paistada, keik sedda tiggemat ja
põrast suggu.

4.

Ühhe warga pöörminne.

Ühhes külas, ühhe pennikoorma maad B lin-
nast ärra Saksamaal, elas üks jummalakartlik
tallopöeg, kes Ünnisteggiat tundis ja armastas.
Üks teine tallopöeg, kes ille temma oue elas,
tahtis ükskord kuulda, tedda Jummalat palluma,
ja tulli sepärrast ühhel õhtul hiljokeste temma
kambri akna tahha, kus ta palludes omma Jumi-

malaga kõnneles. Palwed saiwad tehtud, ja mees läks hiljokeste, kui ta tulnud, jälle omma koio, agga watis minnes korra taggasi, senna koha, kus ta seisnud; ja wata, koia teise otsa peäl on üks reddeliga wagga mehhe põningule lainud, kus temma — selle ma wisi järrel — ka omma wilja piddas; ja tahhab wahhest warastada. Warras sai agga lugist siise lainud, koha mees wõttis tassast wisi reddeli alt ärra, läks tuppä ja täetäs perremehhele ja ütles: armas naber, sul on üks wõdras põningul; wõtta omma küünla kätte ja minne üllese, küllab sa siis leiad. Ollen reddeli jo alt ärra wõtnud, et ta ei peäse ennam. Perremees läks üllese ja warras olli omma kotti wiljaga jo täitnud, agga ehmatas ei woinud temma sannage lausta.

Edbralikult räkis maia isä nüüd temmaga, ätteldes: Terre tullemast, armas sõbber, kust sa ni hilja minno põningule tulled? tulle ommeti minnoga tuppä. Warras hakkas tulles, ja jättis omma wilja kotti mahha. Ei mitte, ütles maia isä, wõtta omma wilja kasa. Jummal on mind maiapiddajaks se wilja ülle pannud, ja Temmale pean kostma, mis sellega tehtud. Sinna nüüd olled mo taewa Jäsa käest sedda warrastanud, mis Temma minno holeks annud. Leppi siis nüüd Jummalaga ärra. Sa ommeti isse tead, mis Temma üttelnud: Sinna ei pea mitte warrasta-

ma, ja et ei ükski warras ei pea Jummalat rüki pärrima.

Warras wõttis omma wilja ja toi sedda mahha. Nüüd ütles maia isä omma naesele: Emmake, touse üles, olle kemas; anna leiba ja woid; üks wõdras mees on weel ni hilja meile tulnud, ja temmale on sedda tarwis. Emma touse üles, kättis lauda, ja panni sõmist laua peäle. Warras pallus wasto ja ei tahtnud süä; agga maia isä wõttis isse ja mees piddi tagga järrele ka wõtma. Said sõnud ja jonud, wagga maiaisä siis ütles: Sõbber, ehk sa tahhad õ maiale mo jure jada, küllab ma leian sulle asjet. Agga kui sa ei tahha, siis minne minno pärrast kü koio. Warras pallus ennast koio minnema. Noh, siis minne peäle.

Minnes tahtis temma wilja kotti mahhajätta. Ei mitte, ütles maia isä, se on üksford rägitud, ja jään omma sanna jure; sa olled nüüd jo sedda wilja warrastanud ja olled omma partuste kätte ga sedda rojastanud, ei tahha minna sedda mitte ennam omma wilja sekka, egga ommas maias sedda ennam prufida. Temma siis piddi sellega minnema, agga tulli warsi jälle taggasi ja pallus ikka, et maiaisä sedda wilja piddi wõtma. Ei ütles temma, woi se olla; minne agga ja selleta omma wargust Jummalaga ärra. Hommiko enne walget olli warras jälle ukse peäl, ja pallus siise. Tehti temmale usti lahti, ja sure süddame abhas;

tussega ta wõttis üttelda: Ei olle unni minno
silmi tulnud feik se õ, ja ei moista minna mitte,
kuida Sadan mo peäle sedda woimust sanud, et
ma sinno wilja kallale lainud. Maiaissa rakis
temmale nüüd temma furjast süddamest, ja õigest
meleparrandamisest teest. Mees ei seisnud hea
nou wasto, waid teggi nenda, tuli ka sagge:
daste wagga maiiaissat waatma, ja sai teise tee
peäle ja leidis armo Jummalajurest. Ka sai
temma mitme teisele ello juhhatamisest määrgis,
trööstimisest ja toetamisest õige tee peäl. Wi
on ta alles ellus innimenne, sest monne aasta eest
ja ep olle sedda mitte kawa, on ta, wagga maia:
issa ja weel mitme teise õige ristirahwa kuuldes,
omma immelikko süddame pöörmisest luggu isse
üllesrääkinud.
